

Grund- og nærhedsnotat

Folketingets Europaudvalg
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

Europa-Kommissionens forslag til Europa-Parlamentet og Rådets forordning om oprettelse af Unionens rumprogram og Den Europæiske Unions Agentur for Rumprogrammet og om ophævelse af ordning (EU) nr. 912/2010, (EU) nr. 1285/2013, (EU) nr. 377/2014 og afgørelse nr. 541/2014/EU

KOM (2018) 447 endelig

1. Resumé

Kommissionen har den 6. juni 2018 fremsendt forslag om en forordning om oprettelse af Unionens rumprogram og Unionens Agentur for Rumprogrammet. Med forslaget samles alle eksisterende og nye rumaktiviteter i ét program. Det nye program vil fastholde eksisterende infrastrukturer og services samt introducere en række nye.

Rumteknologi, -data og -services er blevet et uundværligt element i mange europæers liv og spiller en central rolle i fastholdelsen af en række strategiske interesser. EU's store investeringer på dette område har muliggjort en udvikling, der ligger langt ud over, hvad enkelt medlemsstater ville kunne have opnået alene.

Programmet skal understøtte en stærk og innovativ rumindustri, fastholde Unionens autonome, pålidelige og omkostningseffektive adgang til rummet og en foranklet og enstregt forvaltningsstruktur.

Det nuværende GNSS (European Global Navigation Satellite Systems) Agentur, GSA, foreslås omdøbt til Den Europæiske Unions Agentur for Rumprogrammet, og agenturet skal i stadig stigende omfang støtte udnyttelsen og markedsadgangen for EU's rumaktiviteter samt spille en større rolle i forhold til sikkerheden af programmets komponenter.

Kommissionen foreslår at afsætte 16 mia. EUR (løbende priser) til programmet med følgende indikative fordeling: 9,7 mia. EUR til Galileo og EGNOS (EU's globale satellit navigationssystem samt EU's regionale tjeneste til forbedring af nøjagtigheden og pålideligheden af Galileo og GPS-signaler), 5,8 mia. EUR til Copernicus (EU's jordobservationssystem) og 0,5 mia. EUR til SSA (overvågning og sporing af objekter i rummet) og GOVSATCOM, en statslig satellitkommunikationstjeneste.

Kommissionen har i deres forslag øget fokus på civil-militær synergi, da rumteknologier ofte har dobbelt anvendelsesmuligheder, hvilket forslaget søger styrket til fordel for EU og dets medlemslande.

2. Baggrund

4. juli 2018

Uddannelses- og
Forskningsministeriet
Jura og Internationale forhold

Børsgade 4
Postboks 2135
1015 København K
Tel. 3392 9700
Fax 3332 3501
ufm@ufm.dk
www.ufm.dk

CVR-nr. 1680 5408

Ref.-nr.
18/027496-07

Kommissionen fremsatte den 6. juni 2018 forslag om en forordning om oprettelse af Unionens rumprogram og Den Europæiske Unions Agentur for Rumprogrammet (Agenturet) og om ophævelse af ordning (EU) nr. 912/2010, (EU) nr. 1285/2013, (EU) nr. 377/2014 og afgørelse nr. 541/2014/EU.

Retsgrundlaget for den foreslåede forordning er artikel 189, stk. 2, i TEUF, hvori det bestemmes, at Unionen udarbejder en europæisk rumpolitik og giver Europa-Parlamentet og Rådet, der træffer afgørelse efter den almindelige lovgivningsprocedure, beføjelse til at vedtage et program for at bidrage til gennemførelsen af målene for denne politik.

GNSS-forordningen (EU) nr. 1285/2013 og forordningen om Det Europæiske GNSS-Agentur (EU) nr. 912/2010, der specifikt omhandler Galileo og EGNOS, er baseret på artikel 172 i TEUF (transeuropæiske net), men det er – i lyset af Domstolens retspraksis vedrørende valget af retsgrundlag – hensigtsmæssigt at basere den foreslåede forordning på artikel 189, stk. 2, i TEUF, under hensyntagen til indholdet og målsætningerne i de heri fastsatte foranstaltninger.

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Siden 1990'erne har EU øget sine investeringer i rumsektoren. Selv inden Lissabontraktaten trådte i kraft med en ny artikel 189 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF), der skabte fundamentet for dens indsats på dette område, havde Unionen udviklet EGNOS og Galileo, de europæiske satellitnavigationsprogrammer. Begge disse programmer er nu i drift eller tæt på drift, og Galileo anses på nuværende tidspunkt for at være et af Unionens flagskibssystemer.

Jordobservationsprogrammet Copernicus blev iværksat i 1998 og det blev operationelt med sine første services i 2014. Senest har Unionen iværksat aktiviteter inden for overvågning og sporing i rummet, "SST" (Space Surveillance and Tracking). Den samlede budgettildeling til Unionens rumaktiviteter, herunder forskning, for perioden 2014-2020 udgjorde 12,6 mia. EUR.

I sin meddelelse af 26. oktober 2016 med titlen "En rumstrategi for Europa" lancerede Kommissionen en ny rumstrategi for Europa, der er baseret på fire strategiske mål: Bedst mulig udnyttelse af fordelene ved rummet for samfundet og EU-økonomien, fremme af en konkurrencedygtig og innovativ europæisk rumsektor, styrkelse af Europas strategiske selvstændighed i forbindelse med adgang til og anvendelse af rummet i et sikkert miljø samt styrkelse af Europas rolle som en global aktør og fremme af internationalt samarbejde, udvikling, grænsekontrol, havovervågning og sikkerhed for Unionens borgere.

Disse EU-prioriteter har ført til nye metoder til udvikling af programmet. Sikkerhedskravene skal strammes i forbindelse med udviklingen af Unionens rumsystemer, så synergierne mellem civile og sikkerhedsmæssige aktiviteter kan udnyttes fuldt ud.

3. Formål og indhold

Kommissionens forslag til forordning indgår i opfølgningen på rumstrategien for Europa. Et fuldt integreret rumprogram samler alle Unionens aktiviteter på dette højstrategiske område. Dette vil give en sammenhængende ramme for fremtidige investeringer, øge synligheden og skabe større fleksibilitet. Ved at øge

effektiviteten vil det i sidste ende bidrage til at udrulle nye rumdrevne tjenester til gavn for alle EU-borgere.

Programmets formål

Programmet har til formål:

- at tilvejebringe eller bidrage til tilvejebringelsen af ajourførte og, hvis det er relevant, sikre rumrelaterede data, informationer og tjenester af høj kvalitet uden afbrydelse og om muligt på globalt niveau, der opfylder nuværende og fremtidige behov og er i stand til at opfylde Unionens politiske prioriteter, bl.a. når det gælder klimaændringer og sikkerhed og forsvar
- at maksimere de socioøkonomiske fordele, bl.a. ved at fremme den bredest mulige anvendelse af de data, informationer og tjenester, der leveres gennem programmets komponenter
- at øge sikkerheden for Unionen og dens medlemsstater samt handlefriheden og den strategiske selvstændighed, navnlig i forbindelse med teknologisk og evidensbaseret beslutningstagning
- at fremme Unionens rolle på den internationale scene som en førende aktør i rumsektoren og styrke dens rolle, når det gælder håndtering af globale udfordringer og støtte til globale initiativer, bl.a. med hensyn til klimaændringer og bæredygtig udvikling.

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Ved forordningen oprettes Unionens rumprogram. Der fastsættes mål for programmet, et budget for perioden 2021-2027, etablering af former for EU-finansiering og regler for ydelsen heraf samt regler for programmets gennemførelse.

Der oprettes desuden Den Europæiske Unions Agentur for Rumprogrammet ("agenturet"), der erstatter og afløser Det Europæiske GNSS-Agentur, GSA, oprettet ved forordning (EU) nr. 912/2010, og der fastsættes regler for driften af dette agentur.

Programmets struktur

Programmet består af følgende komponenter:

- (a) et selvstændigt civilt system for global satellitbaseret navigation (GNSS) under civil kontrol, som omfatter en konstellation af satellitter, centre og et globalt net af stationer på jorden, som leverer positionsbestemmelses-, navigations- og tidsbestemmelsestjenester og fuldt ud integrerer sikkerhedsbehov og -krav ("Galileo")
- (b) et regionalt satellitnavigationssystem, der består af centre og stationer på jorden og en række transpondere, der er installeret i geostationære satellitter, og som forstærker og korrigerer åbne signaler udsendt af Galileo og andre GNSS-systemer, bl.a. med henblik på lufttrafikstyringstjenester og luftfartstjenester ("European Geostationary Navigation Overlay Service" (den europæiske geostationære navigations-overlay-tjeneste) eller "EGNOS")
- (c) et selvstændigt, brugerdrevet jordobservationssystem under civil kontrol, der tilbyder gratis geoinformationsdata og -tjenester, bestående af satellitter, jordinfrastruktur, data- og informationsbehandlingsfaciliteter og distributionsinfrastruktur, og som fuldt ud integrerer sikkerhedsbehov og -krav ("Copernicus")

- (d) et system til overvågning og sporing i rummet, hvis formål er at forbedre, forvalte og levere data, informationer og tjenester i forbindelse med overvågning og sporing af aktive og inaktive rumfartøjer, udtjente løfteraketter, affald og affaldsfragmenter, der befinder sig i kredsløb om Jorden ("SST"), og som suppleres af observationsbaserede parametre med relation til rumvej og overvågning af risikoen for, at objekter i rummet ("NEO'er") nærmer sig jorden
- (e) en statslig satellitkommunikationstjeneste, der muliggør levering af satellitkommunikationstjenester for Unionens og medlemsstaternes myndigheder, som forvalter kritiske sikkerhedsmissioner og infrastrukturer ("GOVSATCOM").

Derudover skal programmet omfatte foranstaltninger, som skal sikre en effektiv adgang til rummet for programmet og fremme en innovativ rumsektor.

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Programmets målsætninger

Programmet har følgende generelle målsætninger:

- (a) at tilvejebringe eller bidrage til tilvejebringelsen af ajourførte og, hvis det er relevant, sikre rumrelaterede data, informationer og tjenester af høj kvalitet uden afbrydelse og om muligt på globalt niveau, der opfylder nuværende og fremtidige behov og er i stand til at opfylde Unionens politiske prioriteter, bl.a. når det gælder klimaændringer og sikkerhed og forsvar
- (b) at maksimere de socioøkonomiske fordele, bl.a. ved at fremme den bredest mulige anvendelse af de data, informationer og tjenester, der leveres gennem programmets komponenter
- (c) at øge sikkerheden for Unionen og dens medlemsstater, handlefriheden og den strategiske selvstændighed, navnlig i forbindelse med teknologisk og evidensbaseret beslutningstagning
- (d) at fremme Unionens rolle på den internationale scene som en førende aktør i rumsektoren og styrke dens rolle, når det gælder håndtering af globale udfordringer og støtte til globale initiativer, bl.a. med hensyn til klimaændringer og bæredygtig udvikling.

Programmet har følgende specifikke målsætninger:

- (e) for Galileo og EGNOS: at tilvejebringe avancerede og, hvor det er relevant, sikre positionsbestemmelses-, navigationstidsbestemmelses- og tidsbestemmelsestjenester
- (f) for Copernicus: at levere nøjagtige og pålidelige jordobservationsdata og -informationer, der tilvejebringes på et langsigtet grundlag, for at understøtte gennemførelsen og overvågningen af Unionens og medlemsstaternes politikker inden for miljø, klimaændringer, landbrug og udvikling af landdistrikter, civilbeskyttelse og sikkerhed samt den digitale økonomi
- (g) for kendskab til situationen i rummet ("SSA"): at forbedre SST-kapaciteter med henblik på at overvåge, spore og identificere rumobjekter, overvåge rumvejret og kortlægge og skabe netværk for medlemsstaternes NEO-kapaciteter
- (h) for GOVSATCOM: at sikre den langsigtede tilgængelighed af pålidelige, sikre og omkostningseffektive satellitkommunikationstjenester

- (i) at bidrage, hvor dette kræves i overensstemmelse med programmets behov, til selvstændig, sikker og omkostningseffektiv adgangskapacitet til rummet
- (j) at støtte og styrke konkurrenceevne, iværksætterånd, færdigheder og innovative kapaciteter hos juridiske og fysiske personer i Unionen, som er aktive eller ønsker at være aktive inden for denne sektor, navnlig for så vidt angår små og mellemstore virksomheder og nystartede virksomheders stilling og behov.

Adgang til rummet og støtte for en innovativ EU-rumsektor

Programmet understøtter EU's adgang til rummet ved levering af opsendelsestjenester i overensstemmelse med programmets behov og de nødvendige udviklingsaktiviteter.

Desuden støttes foranstaltninger, der fremmer en innovativ EU-rumsektor. Det drejer sig om innovationsaktiviteter til optimal udnyttelse af rumteknologier, -infrastruktur og -tjenester. Der kan bl.a. etableres innovationspartnerskaber til udvikling af innovative varer eller tjenesteydelser, støttes samarbejde mellem foretagender i form af rumcentre, der på regionalt og nationalt plan samler aktører fra rumsektoren og den digitale sektor samt brugere, og som yder støtte til borgere og virksomheder til fremme af iværksætteri og færdigheder. Programmet vil ligeledes støtte formidling af uddannelsesaktiviteter.

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Ejerskab og deltagelse af tredjelande og internationale organisationer

Unionen er ejer af alle materielle og immaterielle aktiver, som skabes eller udvikles under programmets komponenter. I den forbindelse træffer Kommissionen de nødvendige foranstaltninger til at sikre, at kontrakter, aftaler og øvrige ordninger i forbindelse med disse aktiviteter, som kan medføre, at der skabes sådanne aktiver, indeholder bestemmelser, der garanterer en sådan ejerskabsordning vedrørende disse aktiver. Der gælder dog særlige undtagelser herfor.

Der er adgang for programmets komponenter, med undtagelse af SST og GOVSATCOM, for tredjelande og internationale organisationer, der er associeret til programmet. Det drejer sig om EFTA-lande, EØS-lande, tiltrædende lande, kandidatlande, potentielle kandidater og lande der er omfattet af den europæiske naboskabspolitik. Programmet fastsætter de nærmere bestemmelser for adgangen.

Programmets komponenter er kun åbne for de omhandlede tredjelande og internationale organisationer, såfremt de væsentlige sikkerhedsinteresser for Unionen og dens medlemsstater beskyttes.

Forvaltning af programmet

Forvaltningen af programmet skal bygge på følgende principper:

- a) en klar fordeling af opgaver og ansvar mellem de enheder, der er involveret i programmets gennemførelse, navnlig mellem medlemsstaterne, Kommissionen, agenturet og Den Europæiske Rumorganisation ESA

- b) stærk kontrol med programmet, herunder at alle enheder strengt overholder omkostninger og tidsplan på deres ansvarsområder i overensstemmelse med denne forordning
- c) optimering og rationalisering af brugen af strukturer
- d) systematisk hensyntagen til behovene hos brugerne af de tjenester, der leveres af programmets komponenter, samt til den videnskabelige og tekniske udvikling i forbindelse med disse tjenester
- e) en konstant indsats for at styre og mindske risici.

Medlemsstaterne kan deltage i programmet ved at bidrage med deres tekniske kompetence, knowhow og bistand, navnlig inden for sikkerhed, og, hvor det er nødvendigt, ved at stille informationer og infrastruktur, som er i deres besiddelse eller befinder sig på deres område, til rådighed for Unionen, bl.a. ved at sikre effektiv og uhindret adgang til og anvendelse af in situ-data og samarbejde med Kommissionen for at forbedre tilgængeligheden af in situ-data, som programmet har brug for.

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Kommissionen har det overordnede ansvar for gennemførelsen af programmet, herunder på sikkerhedsområdet. Den skal i overensstemmelse med forordningen fastsætte programmets prioriteter og udvikling på lang sigt og overvåge gennemførelsen heraf, med behørig hensyntagen til indvirkningen på andre EU-politikker. Kommissionen forvalter programmets komponenter, såfremt forvaltningen ikke er overdraget til en anden enhed.

Agenturet pålægges af Kommissionen følgende opgaver:

- (a) forvalte driften af EGNOS og Galileo
- (b) på et overordnet plan koordinere brugerrelaterede aspekter af GOVSATCOM i tæt samarbejde med de relevante EU-agenturer og EU-Udenrigstjenesten med henblik på krisestyringsmissioner og -operationer
- (c) gennemføre aktiviteter, der vedrører udviklingen af downstream-tjenester og -applikationer baseret på programmets forskellige komponenter.

Kommissionen kan overdrage andre opgaver til agenturet, herunder kommunikation, promovning og markedsføring af data og informationer, samt andre aktiviteter med tilknytning til udbredelse af brugerbasen for så vidt angår andre programkomponenter end Galileo og EGNOS.

Desuden varetager Agenturet en række egne opgaver, herunder gennem Komiteen for Sikkerhedsgodkendelse at garantere sikkerhedsgodkendelse af alle programmets komponenter.

Den Europæiske Rumorganisation kan pålægges følgende opgaver:

- (a) for så vidt angår Copernicus: udvikling, konstruktion og fremstilling af Copernicusruminfrastrukturen, herunder driften af denne infrastruktur
- (b) for så vidt angår Galileo og EGNOS: systemudvikling, udvikling af jordsegmenter samt udformning og udvikling af satellitter
- (c) for så vidt angår alle de komponenter i programmet, der indebærer forsknings- og udviklingsaktiviteter inden for dens ekspertiseområder.

Kommissionen indgår en finansiel partnerskabsrammeaftale som omhandlet i finansforordningen[s artikel 130] med agenturet og Den Europæiske Rumorganisation.

Desuden kan Kommissionen, helt eller delvist, ved hjælp af bidragsaftaler overdrage gennemførelsen af programmets komponenter til andre enheder end dem, der er nævnt ovenfor, herunder:

- (a) driften af Copernicusruminfrastrukturen eller dele heraf, som kan overdrages til EUMETSAT
- (b) gennemførelsen af Copernicustjenesterne eller dele heraf til relevante agenturer, organer eller organisationer.

Kriterierne for udvælgelsen af sådanne betroede enheder skal navnlig afspejle deres evne til at sikre kontinuiteten og, hvor det er relevant, sikkerheden i forbindelse med operationerne, uden eller med minimale forstyrrelser af aktiviteterne i Copernicus.

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Sikkerhed

Sikkerhed er særlig vigtigt i lyset af den strategiske karakter af flere af programmets komponenter og sammenhængen mellem rum- og sikkerhedsområdet. En høj grad af sikkerhed skal sikres og opretholdes ved at indføre effektive forvaltningsordninger, der i vid udstrækning er baseret på medlemsstaternes erfaringer og på de erfaringer, som Kommissionen har gjort i de seneste år. I lighed med alle andre programmer med en strategisk dimension skal rumprogrammet endvidere gennemgå en uafhængig sikkerhedsgodkendelse i henhold til passende standarder i denne henseende.

Galileo og EGNOS

Bestemmelserne vedrørende Galileo og EGNOS bygger for en stor del på de relevante bestemmelser i GNSS-forordningen (EU) nr. 1285/2013, men de er blevet opdateret og justeret efter behov, bl.a. under hensyntagen til at disse to systemer nu er i drift og indgår som komponenter i Unionens overordnede rumprogram.

Copernicus

Bestemmelserne vedrørende Copernicus svarer i høj grad til bestemmelserne i den nuværende Copernicusforordning (EU) nr. 377/2014, men som ikke desto mindre afspejler en betydelig systemudvikling med fokus på behandlingen og forvaltningen af data og fastlæggelsen af et overordnet retsgrundlag.

Øvrige komponenter i rumprogrammet

Programmet indeholder en beskrivelse af de øvrige komponenter i Unionens rumprogram, hovedsageligt SST og GOVSATCOM. Bestemmelserne om SST bygger på de allerede fastlagte bestemmelser i SST-afgørelse nr. 541/2014/EU, mens afsnittet om GOVSATCOM er helt nyt.

Under GOVSATCOM samles europæiske satellitkommunikationskapaciteter og -tjenester i en fælles EU-pulje af sikker satellitkommunikation til brug for offentlige myndigheder, herunder civil-militær anvendelse, til krisestyringssituationer, overvågning samt som central infrastruktur. Hertil etableres fysiske

GOVSATCOM-hubs og samt udpegning af kompetent GOVSATCOM myndighed til at overvåge brugere. Indtil 2025 vil private aktørers og medlemsstaternes nuværende kapaciteter blive anvendt. Såfremt dette ikke er tilstrækkeligt kan der træffes beslutning om at udvikle yderligere ruminfrastrukturer fx via offentlig-private partnerskaber.

Den Europæiske Unions Agentur for Rumprogrammet

Det Europæiske GNSS-Agentur skifter navn til Den Europæiske Unions Agentur for Rumprogrammet, og visse af agenturets driftsbestemmelser, som i øjeblikket findes i forordning (EU) nr. 912/2010, ændres. Disse ændringer afspejler navnlig den nye rolle, som tildeles agenturet, hvis beføjelser er udvidet til at kunne omfatte alle komponenter i Unionens rumprogram.

Programmering, overvågning, evaluering og kontrol

Programmet gennemføres ved hjælp af de arbejdsprogrammer, der er omhandlet i finansforordningens artikel 110, som kan være specifikke for hver af programmets komponenter. Arbejdsprogrammerne skal, hvor det er relevant, fastsætte det samlede beløb, der er afsat til blandingsoperationer.

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Kommissionen foretager evalueringer af programmet således, at resultaterne kan indgå i beslutningsprocessen.

Midtvejsevalueringen af programmet foretages, når der foreligger tilstrækkelige oplysninger om programmets gennemførelse, og senest fire år efter påbegyndelsen af programmets gennemførelse.

Ved afslutningen af programmets gennemførelse og senest fire år efter afslutningen af den i artikel 1 nævnte periode foretager Kommissionen en endelig evaluering af programmet.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har endnu ikke udtalt sig om forslaget til forordning.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen anfører, at rummet er en højteknologisk sektor, der mobiliserer betydelige finansielle ressourcer og anvender avancerede teknologier inden for forskellige områder. Målet med forordningsforslaget kan ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne, end ikke af de førende inden for rumsektoren. Faktum er, at videnskabelige og tekniske erfaringer og knowhow inden for denne sektor er spredt ud på flere af Unionens økonomiske regioner samt Den Europæiske Rumorganisation, der er en international organisation, som de fleste EU-lande er medlemmer af. På den finansielle side er opgaven med at opbygge og drive systemer såsom Galileo og Copernicus, der leverer tjenester af interesse for alle EU's medlemsstater, for ikke at sige alle regioner i verden, for stor til at kunne gennemføres af en enkelt medlemsstat alene. Omfanget og konsekvenserne af den foreslåede forordnings formål er af en sådan art, at de kun kan nås ved handling på EU-plan.

Regeringen er enig i denne vurdering, hvorefter forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Forslaget har ikke i sig selv lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Programmet vurderes at få erhvervsøkonomiske, samfundsøkonomiske og statsfinansielle konsekvenser for Danmark.

Hvad angår de erhvervsøkonomiske konsekvenser så vurderer Kommissionen, at forslaget vil bidrage til at fremme en innovativ europæisk rumsektor bl.a. ved at støtte opblomstringen af applikationsmarkeder.

Hvad angår de samfundsøkonomiske konsekvenser så vurderer Kommissionen, at videreførelsen af Galileo, EGNOS, Copernicus og SST vil komme slutbrugerne til gode via nye applikationer, som vil forbedre den måde, folk rejser, arbejder og kommunikerer med hinanden på. Yderligere er tidsbestemmelse i satellitter en yderst vital del af mange sektorer, herunder den finansielle sektor og energisektoren.

Hvad angår de statsfinansielle konsekvenser foreslår Kommissionen, at finansieringsrammen for gennemførelsen af programmet for perioden 2021-2027 fastlægges til 16 mia. EUR (løbende priser).

Den vejledende fordeling af dette beløb anføres som:

- (a) Galileo og EGNOS: 9,7 mia EUR
- (b) Copernicus: 5,8 mia. EUR
- (c) SSA/GOVSATCOM: 0,5 mia. EUR

Forudsat en finansieringsandel på 2 pct., vil den danske finansieringsandel for perioden 2021-2027 udgøre 320 mio. EUR eller 45,7 mio. EUR årligt i perioden, svarende til ca. 343 mio. kr. årligt i løbende priser.

8. Høring

Grund- og Nærhedsnotatet har været i høring i EU-Specialudvalget for Forskning med høringsfrist den 3. juli 2018.

Dansk Industri mener det er helt rigtigt, at vi fra dansk side støtter "at EU ikke opbygger teknisk kompetence til selv at udvikle og opbygge de relevante ruminfrastrukturer ... DK støtter endvidere, at der ... udarbejdes en ny økonomisk rammeaftale mellem Kommissionen og ESA, der sikrer en givtig og langsigtet samarbejdsrelation for begge parter."

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at medlemsstaterne generelt vil forholde sig positive til forslag til forordning.

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen lægger vægt på, at udgiftsniveauet i næste MFF samlet set holdes på 1 pct. af EU27's BNI, og at alle EU-budgettets udgifter skal afholdes inden for dette loft. Inden for disse rammer er det regeringens holdning, at der skal ske en indholdsmæssig omprioritering af EU's udgifter, så EU-budgettet i højere grad målrettes EU-merværdiskabende tiltag, herunder bl.a. vækst- og konkurrenceskabende initiativer og excellencebaseret forskning.

Regeringen bakker som udgangspunkt op om forslaget til ny fællesforordning, der er en naturlig udvikling af EU's rumstrategi fra 2016 og samtidig øger synligheden af rumområdets politiske såvel som strategiske betydning for EU, og herunder en lang række af EU's overordnede policyområder.

Regeringen støtter op om fortsat drift og videreudvikling af de eksisterende tjenester Galileo, EGNOS og Copernicus, samt øget fokus på sikkerhed i og fra rummet via SSA.

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Regeringen støtter forslagets sigte på en mere effektiv, forenklet og strømlinet EU-forvaltning af rumprogrammet, hvorved Europa kan forblive konkurrencedygtig og uafhængig på området. Regeringen støtter særligt forslagets sigte på at være fleksibel mellem varierende behov programelementerne imellem, hvorved de allokerede ressourcer kan anvendes optimalt.

Kommissionen ønsker med forslaget bl.a. at samle en række tværgående opgaver, hvilket fra et dansk perspektiv støttes som en ressourceoptimerende foranstaltning. Det ses primært i forslaget om ét samlende agentur samt samling af en række centrale opgaver på sikkerhedsområdet, hvorved en række komiteer og underudvalg vil kunne samles i færre fora.

Herunder støtter regeringen, at udviklingen af et EU-agentur for rumprogrammet sker i meget tæt dialog med ESA og EUMETSAT (og de nationalstater som danner grundlaget for ESA og EUMETSAT) for at undgå overlap i arbejdsområder.

Regeringen støtter endvidere, at der etableres samarbejdsrelationer mellem EU, medlemslandene, internationale organisationer og tredje parter. Herunder støtter DK, at EU ikke opbygger teknisk kompetence til selv at udvikle og opbygge de relevante ruminfrastrukturer, men opbygger en kompetence til at understøtte rumrelaterede beslutninger – og at opbygningen af den fysiske ruminfrastruktur sker i samarbejde med øvrige relevante kompetente organisationer og aktører, som f.eks. den europæiske rumorganisation ESA. Regeringen støtter endvidere, at der som foreslået, udarbejdes en ny økonomisk rammeaftale mellem Kommissionen og ESA, der sikrer en givtig og langsigtet samarbejdsrelation for begge parter.

Endelig vil regeringen være særlig opmærksom på forslagets øgede fokus på forsvarsmæssig sikkerhed i forhold til yderligere dual-use kapacitet på en række af unionens rumaktiviteter og deres civile udgangspunkt.

Regeringen lægger vægt på, at drøftelser vedrørende rumprogrammet ikke foregriber forhandlingerne om den kommende finansielle ramme, idet regeringens hovedprioritet for MFF-forhandlingerne er at realisere et samlet udgiftsniveau svarende til 1,00 pct. af EU's BNI.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.